

proximi tui. ne deus irascatur tibi. **E**x qua re tota alexandria mirata est ut predixerat. **G**ilia gesta in pluribus repiunt locis. **N**ecessesse est ergo ut domui mentis bene disponatur / quod patientia in egritudinibus obseruetur. et iniuria ut prefatum est condonetur. **D**isponatur igitur inter cetera taliter domui tue. quod morieris et non viues

Cella tricesima quarta

Discipulus tricesimam quartam cellam circumpiciens. In eius primo latere vidit quosdam per se mortuos confessionem respuentes. et confessionis tempora per se differentes. In secundo latere quosdam licite maleque confitentes. In tercio latere quosdam perfecte discernentes et cum dolore confessionem adimplentes. In iiii. vidit presbiteros manus imponentes. et signa absolutionis facientes. **H**anc cellam dixit senex fore utilissimam. sine qua precedentes pauci valoris existunt. que materiam concernit confessionis. **E**t quia precipue confitentes in triplici sunt dimia: scilicet qui confessionem renuunt. aut inutiliter pertrahunt. aut facientes minus debite peragunt. sed scilicet qui congruentibus prout circumstantiis adimplent. **D**e primis declarat pictura primi lateris.

Primus latus. **P**ro quo notandum quod confessio (quod a pluribus spernatur) necessaria est. **Q**uias ratio est secundum per. de palu. in quarto. **O**mnis peccati originalis vel actualis remedium est passio christi. illius autem passionis virtus in sacramentis ecclesie imposita est. **N**on possumus a peccato siue originali siue actuali sanari siue ecclesie sacramentorum susceptione / vel in re pertinet ad remedium institutum / contra peccatum actuale. **N**on necessarium tenemur confiteri. **E**st autem confessio de iure diuino non naturali. **N**isi sic capiamus ius naturale. quo modo accepit ipsum. **G**racianus in principio decretorum. quippe is ius naturale dicitur. quod in l. vel euangelio continetur quod ipsum planum diuinum est. **S**ed de iure naturali est confessio. que fit deo mente. **C**oncor. theos. nec papa posset dispensare quod aliter quis non teneretur annuatim confiteri: quia hec de iure humano est. **N**on enim meruit iustificari. qui peccata sua noluit confiteri. **Q**ui autem confessionem respuunt / et penitentiam recusant ali

qui vt pater in predcā cella **H**ec faciunt vt di. pe. de palu. p^o ma-
 gistrum seu in quarto dis. xvj. ypocrisis. ludi/mili^o. z negocia^o. z
 ypocrisis quidem quia est habitus malus quo homo promptus
 est facere mala opera ppter homiēs. z sic inclinat vt opera que
 alias essent digna fructu pñie. non hñt hunc effectum/ludi/tax^o
 illoz/chozeaz/hystrionū/spectaculorum in bastiludijs/venatio-
 nibus z hñōj impediūt. qz nimis distrahūt mentem a deo z dis-
 soluūt vana leti^o. **C**ū tñ penitens deat habere cor recollectuz ad
 deum. z dolorē de peccō. **P**ili^o vero z negotiatio impediunt/z
 quia mentem distrahūt: z quia mentem multis peccatis cōmu-
 niter implicāt. **T**erū quia ista aliqñ sunt venialia/z aliqñ ex his
 licita/ideo nō impediūt de necessitate pñiam z fructum ei^o/ nisi cū
 sunt mortalia. **S**unt etiam z alia impedimenta pñie interiora. s.
 pudor confitendi. retrahens superbos/dum nolūt videri mali z
 fitendo. **S**ecūdo timor satisfaciendi/timēt enim quidam qz nō
 possent facere pñiam que eis imponeret. **T**ercio spes vana. **E**t
 hec est triplex. **D**iu viuendi/diuitias acquirendi. z finaliter mi-
 sericordiam consequendi. **Q**uartū est desperatio veniam obtri-
 nendi. vel post veniam in bono pseuerandi. **E**t desperationem
 venie inducūt tria. **S**c3 consideratio grauitatis peccati. conside-
 ratio frequentationis. **P**eccator enim cogitat ad quid confite-
 bor cras. **I**terum cadam si conualuero/z consideratio diutur-
 nitatis in peccato. **C**ogitat enim tamdiu steti in hoc peccato qz
 nunq̃ misericordiam obtinebo. **S**ed prudens sacerdos contra
 talia impedimenta adhibebit remedia. scilicet contra pudorem
Primo considerationez naturalis rationis/qz si homo non eru-
 buit perpetrare quod inhonestum fuit /non erubescet confiteri
 quod honestum est. **Q**uia insania est pudere abluī z n̄ inquinā-
 ri. **S**ecūdo virtutem diuine intuitionis/cui aperta sunt omnia.
Tercio compatiōē future cōfusionis sc3 in iudicio. **C**ontra fal-
 sum timorē etiā triplex adhibebit remedium. **P**rimo cōsidera-
 tionem pene pñtis paucitatis z future multipliciter. **S**cdo p
 sentis pene leuitatem z future acerbiter. **T**ercio pñtis pene
 breuitatem. z future perpetuitatem. **C**ōtra spem vanam illud

jacobī **Q**uid est vita nostra nisi vapor ad modicū parens. jaco
 bi iiii°. **C**ontra diuicias. illud job. **D**iuies cum dormierit nihil
 secum afferet. **C**ontra spem illud eccl. vii. **F**ili mi ne tardes cō
 uerti ad dñm **E**t ihero. **A**ssidue peccantium nec misereat deus
Contra desperationem rōne gravitatis peccati allegare q̄ pas
 sio xpi fortior est ad dissoluendum q̄ pccū ad obligandum/cō
 tra desperationem multitudinis **M**athei xviii. **N**on dico tibi
 septies sed vsq̄ septuagies septies. i. omnia pccā **C**ontra despe
 rationem diuturnitatis/est illud eze. xviii. **I**n quacūq̄ die con
 uersus fuerit pccōr. omniūz iniquitatz ei⁹ non recordabor **C**ō
 tra desperationē pseuerandi in bono **T**ria remedia adhibentia
 scz mortis meditatio in qua omnia vana erunt. **S**ecūdū hostis
 debilitatio. quia debilis est hostis qui non vincit nisi volentem.
 ymmo nec in porcos intravit nisi permissus **M**at. viii. **T**erciū
 remedium est hōis fortitudo. quia si boni sum⁹ plures p nobis
 sunt. p̄cipem me fac deus omniū timentium te inquit ps̄ **Q**⁹
 ad secūdum membz prime celle. s. de peruerse differentib⁹ con/
 fessionem habentib⁹ copiam confessoris **N**otandum circa sa
 nos z egros q̄ hec dilatio damnabilis est **C**um scz aliqui ex ne
 gligentia differūt p̄fessionem vsq̄ ad quadagesimā sequentem.
Alij negligentiores sunt differentes vsq̄ ad finem quadagesimē.
Alij negligentissimi vsq̄ ad infirmitatem grauem. primi incur
 runt piculum z dānum. piculum quidem quia mori p̄nt subi
 tanea morte. vel loquelā amittere habentes mortalia. z sic puā
 tur confessione. ex qua aliqui ex attrito fit contritus. z sic saluan
 tur qui alias non saluarentur. **D**amnū incurrūt quia multoz
 ex tanta dilatione obliuiscūt peccatoz. que non ita quo ad pe
 nam remittunt p̄ generalem confessionem obliotoz. sicut si par
 ticularit̄ confiteret. quod melius facere posset si non tantuz dū
 ferret. **D**amnū incurrūt. quia priuant̄ participatione bonozum
 ecclesie z suffragioz **I**lli autem qui differūt vsq̄ in finem qua
 dragesime magnam cōmittunt negligentiam **N**am cū in finem
 omnes differant/ z non possit andiri vniū quisq̄ nisi per se separa
 tim: multiq̄ habeant confiteri/ z confessores pauci inuoluti of
 ficijs ecclāsticis. p̄lixis **O**poret ergo q̄ multi sobrie confessi sint

mittere confessionem quasi putantes se excusatos: ex quo n̄ p̄nt
 sacerdotem habere parū ad eorū volūtatē. **T**ales etiam bona
 multa que faciunt in quadragesima/faciunt ea infructuosa. quia
 frequent ante confessionem nec p̄tritionem h̄nt. p̄az etiam p̄nt
 faciunt in gr̄a/quia subito transacto pasca reuertunt q̄cicius ad
 vomitum. **V**t ayt petr⁹ in sc̄da eplā sua sc̄do c. **N**on solum deni
 qz daminū plures patiunt sed damnationem sibi acquirūt p̄ con
 fessionis dilationem: in quatuor casibus sc̄dm pe. de tharen. in
 quarto **N**on potest quis differre confessionem de mortalibus
 vsqz ad finem āni. alias peccaret mortalit̄. **P**rim⁹ est rōne sacra
 menti **Q**uā vult sciz quis cōicare vel celebrare perpetrato aliq⁹
 mortali post vltimam cōfessionē. **N**on enim sufficit tunc contri
 tio. **S**ed requiritur de necessitate confessio ante cōionem v̄l ce
 lebrationem/nisi cū immineret necessitas celebrādi/alias seq̄re
 tur magnū scandalū populi. nec tūc possz habere copiā sacerdo
 tis **T**homas ⁊ alij dicunt idem esset: si haberet suscipe ordinis
 sacramtū **D**e. de palu. extendit se ad omne sacramentū suscipi
 endum (nisi baptismū) ⁊ sit neccāria prius confessio/de mortali
 nondū confessio **N**ec in iij. **S**c̄do rōne scrupuli/cum scz quis
 format sibi consciām q̄ teneat ad statim confitendum habita o
 portunitate. ⁊ q̄ alias peccet mortalit̄ **S**i talis homo no nō po
 nit h̄mōi consciām (qđ facere debet ad consilium boni viri) ⁊ ta
 men non confitet/vtiqz peccat mortaliter. quia contra p̄scienti
 am facit. **N**ā omne qđ fit contra conscientiam edificat ad iebē
 nam. **T**ercio rōne periculi. qñ scilz quis post mortale perpetra
 tum intraturus est bellum/etiam iustum/vel per loca periculo
 sa transiturus/vbi imminet periculum mortis/vel infirmitatem
 gravem incurrit. **N**am tunc non licet differri absqz mortali. q̄a
 qui amat periculum incidet in illud. **E**o loquitur. c. cum infir
 mitas de pe. ⁊ re. medicis vt ad confessionem egros inducant.
Quarto ratione dubij scilicet quando dubitaret dara oportu
 nitate se amplius per illum annum non posse habere copiam cō
 fessoris/cum tamen habeat de necessitate confitentia/vt morta
 lia/vel quia habet morari clausus in castro seu carcere. vel quia

babet ire ad remotas ptes. ⁊ licentiam nō hēt/vel habere copiā nō pōt alijs cōfiteri. ⁊ h̄mōi. **I**n his ergo casib⁹ est nccārū non differre p̄fessionē ad caput āni. alās nō excusaret a mōdli. **U**t igit̄ clarius laycis exēpl⁹ q̄ rōnib⁹ dilationes pōcās p̄fessionis minime valere pateat/referent̄ duo exempla. vnū ad tarditatem cōfessionis. alēz ad falsam expcātionem deseruiens.

¶ Legitur in vitalis p̄m de quodam religioso qui erat bon⁹ ⁊ v̄go/sed tardus ad cōfessionem scōm morem sue religionis p̄p̄t qđ semel in infirmitate constitutus/in visione conspexit xp̄istū venire ad iudicandū mūdum. **E**t cū singuli ante tribunal ch̄risti ducerentur ad reddēdū rōem de operib⁹ suis. vt scōm ea iudicarent̄ ad premia vel merita. **C**um ventum est ad ipsum religiosum. **A**ccusatus et coram iudice de tarditate confessionis. p̄pter quod vicium sententia data est a iudice q̄ traheretur ad penam. **S**ed virgine gloriosa cui⁹ erat deuotus/pro eo filii deprecante. tum quia iuuenis ⁊ delicatus/tum quia sibi deuote v̄ginitatem seruauerat/suit mutata s̄ntia/⁊ decretum q̄ sibi pro illa vice parceret. ita tamen q̄ de tali pigricia ⁊ tarditate p̄fessionis se emendaret. **¶** **P**reterea legit̄ de quodā iuvene nobilē diuite scōm mūdum. q̄ cū ess̄z vanitatibus ⁊ lascinijs dedit⁹/tū in mane surgens a dormitione faciebat sp̄ istam orōnem. vt de⁹ non permitteret eum mori sine auisamēto. j. quin sibi prius manifestaret̄ finis suus. **S**emel cū hanc orōem faceret. apparuit āgelus dicens eum exauditum. quia non moreret̄ sine auisamento sue prenūciatione. **E**x quo iste aīsecuratus magis se voluptatibus omnibus immergebat. **I**nde ad modicum temp⁹ quadam die surgens de lecto sensit dolorem capitis. p̄pter qđ dormiū non egreditur. **S**ocij veniūt ad euz vt cū ipsis iret ad solacia. **S**z minime acquiescit superuenit febris. ⁊ in lectuz sternit se. consanguinei admonent. vt confiteat̄. **R**ndit q̄ illa infirmitas non erat ad mortem/vt oporteat confiteri quin ab ea subito liberabit̄. febris incrementa suscipit. admonet iterum ab amicis de p̄fessione. **R**ndit q̄ omnino vult eam facere. **S**z vt melius possit perficere vult expectare allevationem febris. **A**ugetur infirmitas/⁊ cum impotune a suis de confessione rogaret̄.

Respondit se ita gravatū q̄ nesciret quid diceret. sed diminu-
ta vel alleviata infirmitate omnino facturum. **D**emum appro-
pinquante hora mortis apparuit ei angelus dicens. **T**empus
est vt egrediatur anima tua/finis adest/ **C**onqueritur dicens.
Dominus decepit me. **C**ui angelus. **M**ultotiens auizatus
fuit: **N**am cum superuenit infirmitas illa fuit primum auiza-
mentum. **C**um ammonitio fieret a consanguineis. hoc secūdu
Tercium cum diceretur a sacerdote/ergo non dabitur vlti-
or dilatio. sed egrediatur anima de corpore tuo. quod & accidit
miserabiliter. **N**ichilomin⁹ differtur aliqui cōfessio salubriter
Cū videlz tempore fiende cōfessionis/ vt in quadagesima q̄s
est arduis implicat⁹ que dimittere nō valet. vel mēte passiona-
tus/ex quo non se videt tūc dispositum ad diligēti p̄mendum
sed cum licentia p̄prij sacerdotis petit dilationem p̄ aliquos di-
es/ vt quietius faciat. vel etiam cū sit ligatus excōicationis snia/
vel aliquo peccato ex reservatis. expectans absolutionē ab hu-
iusmodi nō piger ad hoc pcurandū.

I **S**ecūdu latus **C**irca secūdu latus videlz
deficte vel male confitentibz. notandum q̄ nullus habet cōfite-
ri sacerdoti quem nouit esse hereticum/scismaticum/vel excōi-
catum/suspensum/irregularem/vel non habentem potestatem
absoluendi. vel quem scit notabiliter ignorantem/& se habere
casus intricatos. quos nec per se nec per illum potest sufficientē
explicare. **S**ecundo male confitetur aliquis licet ydoneo cō-
fessori se detegat. sed dimittit aduertenter aliquod peccatum
quod scit vel credit vel dubitat probabiliter esse mortale ex ve-
recundia. & tunc non solum non valet ei confessio. sed etiam ite-
rare tenet. & addit vnū mortale de nouo p̄pter reuerētiā sacra-
menti ex sua fictione. scdm thōm in iiii. & alios. **S**i aut dicat o-
nia peccā que mēti occurrūt dicēda. **S**ed nō pponit ab aliquo
mortali abstinere. & tamen interrogatus a confessore dicit con-
tra suam conscientiam loquens se ab omnibus velle abstinere.
Iterum peccat mortaliter: mendacium proferens. **S**ed si non
occurrit illa sua incontritio menti. vt dicendo sic. quia non cogi

rat super hoc/vel non interrogat de hoc a confessore/non peccat
 confitendo: quoniam ibi sit infructuosa illa confessio. propter indis-
 positionem suam. non tamen videtur transgredi preceptum ec-
 clesie. **E**t debet recipi confessio quam in pectus facit. sed non ab-
 solui. ut extra de pe. et re. c. officij. ¶ **T**ercio cum impremedita-
 tus accedit. cum multa tamen habeat incertamenta. et gravia di-
 cere propter que multa amittit ex obliuione. quia difficile est sub-
 ito menti occurrere que per totum annum gessit. et etiam ista est
 inutilis et infructuosa/ nisi deus in ipsa mutet mentem eius et co-
 tritionem infundat. ¶ **Q**uare notandum exemplum notabile. ¶ **F**u-
 it quedam mulier nobilis magnarum virtutum fame et consilij. que
 cum non haberet virum/ sibi a seruis dei consultum erat quod rema-
 neret in seculo. potius quam intraret monasterium/ quia plura bona
 faciebat in seculo. Sed instigante dyabolo qui felici eius statui
 inuidebat. incidit in fornicationem. quod illa citius perpendens
 omnino decreuit intrare monasterium ad agendum penitentiam
 et fugere pericula futura. ¶ **U**o facto dedit se maxime peniten-
 tie/ vigilijs/ orationibus/ et huiusmodi. nunquam tamen de fornicati-
 one perpetrata pre verecundia voluit confiteri. mortua abbati-
 ssa concorditer eligitur in abbatissam. propter sanctitatis exem-
 plum ipsius. que in magna austeritate degebat. et gubernabat monas-
 terium. **E**t post multa tempora infirmata grauer / rogauit eam
 quedam ex ipsis monialibus ut eidem post mortem appareret. quod
 illa promisit domino dispensante. ¶ **M**ortua igitur cum moniales expecta-
 rent de die in diem illam mirabiliter illustrari. quadam nocte
 apparuit sine moniali turpis et tristis. ¶ **Q**ue requisita de eius sta-
 tu. ¶ **R**espoudit. ¶ **D**amnata sum perpetuo in ignem eternum. qua
 stupente vebementer/ ait misera. non mireris. quia vna sola de
 causa damnata sum. ¶ **E**x eo videlicet quod peccatus carnis in quod
 fueram. in seculo lapsa pre verecundia nunquam volui confiteri. et
 ¶ **T**ercium latus ¶ **C**irca terciū latus norandum. quod ex
 opposito reperiuntur boni confiteres. qui pure/ fideliter/ simpliciter/
 humiliter/ nude/ discrete/ libenter/ verecunde/ integre/ secrete/ la-
 crimabili se accusando. et obedienter confitentur. ¶ **D**ebet enim

quisq; confiteri primo pure scz ad placandum deum z obedi-
 dum ecclē nō ad hoc vt bon^o quis reputetur. nec vt flagella eu/
 tet corporalia. **P**reterea fidelr. j. in fīd ecclēsie. **P**reterea simpli/
 citer. vt dicant simplicit^r pccā cum circūstantijs suis/ z dimittan/
 tur alie materie/ ne immisceant^r superflua/ non tamen hoc habet
 viciare confessionem si quis dicat circūstantias vt melius decla/
 ret pccā. **P**reterea humilr. z hoc interius z exterius. **E**xteri^o
 quidem vt flexis genibus z capite discooperto si est vir. velato
 autem si est mulier. z cum vestibus humilib^o erit coram presbi/
 tero/ ista tamen non sunt de necessitate. sed de congruitate/ quādo
 seruari possunt congrue. **N**am alias z iacendo sedendo z ābu/
 lando potest quis confiteri/ debet esse confitens in modo confi/
 tendi humilis. vt non dicat cū iactantia mala/ vel alleuiando/ v/
 etiam narrādo bona que fecit. per maxime humilitas debz esse
 in corde. vt sibi ascribat pccā sua/ z non deo. dyabolo v/
 constellationibus. **P**reterea debet quis confiteri in de. non inuoluēs
 obscuritatem verboz. **S**ic confiteat^r q; sacerdos intelligat eum
 non tamen debet loqui in materia turpi. vt rybaldi. sed honesti
 orⁱ modo quo pōt in illa materia. ita tamen q; credat confessorē
 intelligere eum. debet confiteri circūstantias que circūstantie si
 ne eorum numerus cōp̄hendit hoc versu. scdm pe. de palu. in
 iij. **Q**uis/ quid/ vbi/ quibus medijs/ cur/ quomodo/ quando.
Ray. addit octauuz. s. quotiens. **E**t vbi dicit in versu. quibus
 medijs. j. auxilijs. ipse dicit per quos. **D**icitur autē quis p va/
 rietate p̄sone. status/ etatis/ sapie/ ordinis. **Q**uid/ vtrum maluz
 quia phibitum. vel vtrū ex genere suo/ mortale vel veniale. vtz
 occultum vel manifestū. **E**t q̄tum ad hanc p̄ditionem grauius
 pccūm fuit. **C**ayn q̄ ade **C**ritas em̄giiis homicidiū grauior est
 q̄ gule v/
 superbie. **V**bi vtrū in loco sacro v/
 pphano. p quosq;
 traxit illos vel illas ad pccūm/ qd p̄prium est dyaboli. vel per
 quos mediatores ad malū perpetrandum. **C**um quib^o vel con/
 tra quos. **Q**uotiens scilz q̄tum ad numerū: z consuetudinem.
Cur. an ex infirmitate vel ignorātia. vel electione. vel quali in/
 tentione. **Q**uō/ in naturali vel naturali. quia semper graui^o in e/
 odem genere/ agendo vel patiendo. **Q**uādo/ si sacris z festiuis

diebus aut ferialibus **P**riore recte confitens discrete cōfessionem aperit discreto confessori ⁊ sacerdoti. Discrete etiam debet pagare cum maiori ponderositate grauiora peccā q̄ venialia. Priore libent. j. voluntarie/ non cū timore. ne videlicet arceatur ab ingressu ecclesie ⁊ h̄mōj. Priore verecūde/ respectu offense diuine maiestatis saltem scōm rōnez. Priore integre sciz cum dicit omnia que habet in memoria/ de quibus non est rite confessus. quia omnia mortalia vni de necessitate sunt dicēda. **Q**ue autem est oblit⁹ (cum postea eoz recordatur) sufficit q̄ illa sola confiteat⁹ que ex obliuione dimiserat. alia autem in generali sub ista forma vt cum de multis alijs/q̄ si quis aduertēt ita rer ad audiendū confessionem alterius/ grauit⁹ peccaret. Et confessor scōm pe. de palu. debet secrete iniungere p̄niam/ne ab alijs audiat. In nullo casu etiam extreme necessitatis in precepto confiteri layco/cum nō habeat clauē scōm pe. de palu. sed est de cōfilio. ⁊ confitendo layco tenet iterum confiteri sacerdoti de omnib⁹ illis culpis cū pōt. Priore lacrimabili. j. cū dolore seu displicentia de peccis. saltem scōm rōnem. Vñ querūt doc. vtrū confessio scā ab eo qui non est contritus/ quia sciz non dolet sufficienter. vel non pponit abstinere a peccatis valeat ita q̄ non teneatur eam iterare. Respondēt aliqui dicentes. Aut talis nō habet intentionem confitendi sacramentalit⁹ ⁊ absoluendi. s; deridendi. aut habet intentionem cōfitendi. In primo casu non liberat⁹ a precepto diuino de confessione/ q̄ sine intentione nō p̄t suscipi essentia sacramenti. que consistit in vsu. vñ tenet iterū confiteri. Si autem intendit tūc distinguendū/ q̄ intendēs implere preceptum ⁊ suscipere verū sacramētū. quod ecclā confert. Aut nullam habet de peccō suo p̄niam/ aut aliquam/ si nullā tūc p̄nie sacramētū non suscipit/ q̄ pars essentialis huius sacramēti qd consistit in actu suscipientis est actus interior. Unde sine eo nō est sicut non esset verum matrimoniū si quis intendere verum sacramētū suscipere. non tamen consentire nisi in carnalē copulam ⁊ ad tempus. j. contra aliqd s̄bāliū eius que habes in c. finali de cō. ap. Sed si aliquā p̄niam habet de peccatis suis. tūc iterum distinguendū. quia aut tales habet p̄niam q̄ sufficit cū

sacramento. puta homo attritus accedit ad confessionem ex quo ibi fit contritus. **U**n fugat fictio **E**t sic non habet dubium. qz et sacramentum suscipit et effectum eius. s. remissionem peccatoz. **V**nde non tenet iterare **E**t si iymmo et forti si accedit contritus. **S**i vero habet talem pñiam q non sufficit cum sacramento ad gratiam. quia nec attritus accedit tunc est vera opinio thoē. scilz q fictione recedente tunc incipit valere confessio. et non tenetur confiteri. nisi fictionem suam. **P**reterea accusando seipsum. non alioz crimina recitando/custodiēs famam alteri inq tunc p̄t. **S**ed suam cōsciām magis purgare debet. et ideo si circūstantia que ducit in cognitionem persone sit de necessitate confessionis. vt quia trahit in aliam speciem peccati mortalis. debet cōfiteri sp̄ tamen occultando personam absqz nomiātionē. vel etiā potest petere licentiam ab illo prebiali vel superiori suo confitendi alteri. qui ex circūstantia quā oportet de necessitate expi mere non veniat in noticiam persone **I**dem dicit pe. de palub **P**ostremo obediēt. ita q confitens patus sit obedire confessori in his que sibi imponēt **U**n aug⁹. ponat se in ptate iudicis in iudicio sacerdotis/nil sui reservans sibi/vt omnia faciat eo iubente p recuperanda anime vita. quecūqz faceret pro evitanda corporis morte. et hoc cum gaudio. quia recuperat vitam infirmam. **F**inaliter notandum scdm petruz de palu. quia homo nescit vtrum vnq̄ facere possz vnam perfectam confessionem. expedit q in omni confessione sacramentali. post quedā speāliter enumerata sequatur generalis clausula. s. de omnib⁹ alijs venialibus et mortalibus confessis et non confessis: dico meam culpam. et sic absolutio sequatur. et valebit ad remissionem pene. etiam mortalis/oblite et etiam scite ad quam non tenebat alias in speālī iterum confiteri. quia scilz confessus est sufficient. **E**t ex quo triplex iudicium repit/scilz dei. petri. et celi. **I**n priō iudicio absoluit peccatoz per contritionem. in iudicio petri. j. confessione p absolutionem. si tamen prius sit absolutus a deo. **I**n iudicio celi. id est curie celestis absolui mur per approbationē

¶ Quartum latius

Circa quartum et ultimum latus de absolutione et pñe impo-
ne. **N**otandum q̄ confessor notet primo an confitēs sit in noba/
tus aliquo vinculo excoicationis/maioris vel minoris. **S**i mi-
noris tunc absoluat eum sub ista forma. **E**go te absoluo a vincu-
lo excoicationis minoris. **I**n nomine patris et filij et spūs sancti
Amen. **S**i dubitat se incidisse confitens tutius est semper dice-
re. **E**go te absoluo a vinculo excoicationis minoris. si quo liga-
ris. et restituo te sacramentis ecclē. in nomine p. et fi. et s. f. **A**men
Et scdm̄ quosdam expediret hoc fieri in principi⁹ confessiois. **S**i
quis vero incidit in maiorem excoicationē ubi est publicum. et
sacerdos scit ex confessione sacramentali. tunc si confessor habz
auctoritatem/vel ali⁹ quidā debet hūc excoicatum absoluerē in
loco aliquo honesto: reum expoliātū/vel humiliātū a lī. cū p̄s.
Miserere mei deus/vapulando itē reum cum vga aliquoties
cum orōne dñica ac **C**ollecta pro peccatis. **O**mnib⁹ premillis
p̄mittendo. et in casu quo percussit clericum/iurando vt dī in sū-
mis. destando iudicijs ecclē. j. absoluentis. **E**t postea inun-
gat sibi q̄ de cetero simile non faciat. **U**ltimo autem concludat
formā absolutionis auctoritate qua fungor/ absoluo te a vinculo
excoicationis. et spēaliter ab excoicatione qua ligatus es. p. b.
vel hoc scō/ et restituo te sacramentis ecclē. in nōie patris et fi. et
spūs sancti amen. **D**eīn sequat̄ absolutio p̄ peccatis. **S**i cū ex-
coicatione pccūm includit̄ nccārie p̄fitendum sacramentaliter
ego absoluo te a pccis tuis: in nōie. pa. et fi. **T**utius est in istis for-
mis nihil immiscere. **E**st igit̄ forma absolutionis pro peccatis
supposita/ bona intentione sufficiens in om̄i casu. ista. **D**omin⁹
noster ihesus xps te absoluat. et ego absoluo te a peccatis tuis i
nomine p. et fi. et s. f. amen: **N**ec oportet addere omnib⁹ q̄ suffi-
cienter subintelligit̄ ab omnib⁹ a quibus pōt. **E**t si dicat **D**o-
min⁹ ihesus xps te absoluat. et ego te absoluo a sūa minoris ex-
coicationis si ligaris et a peccatis tuis. in nōie pa. et fi. et spūs sacti
Amen. **R**aro tamē confitentib⁹ dicat̄ vt dicant primo suum p̄-
fiteor generale. deinde p̄pter reuerentiam sacramenti dicat sa-
cerdos **M**iserere tui et ce. **A**bsolutionem et remissionē et ce.
Deīn formas prefatas nccārias. vel formam put casus erigūt

Ultimo pōt addere sic. **P**eritum dñi nostri ihesu xpristi/ beate
 te vgnis et omniuz scōz merita/ et bona que feceris et mala que
 sustinueris. labores tui boni. et bona que alij p te fecerunt. ac in
 indulgentie si quas acquisieris. sunt tibi in remissione oīm peccōz
 tuoz/ et in augmentuz vite eterne. **A**men. **Q**uia ex ista additi
 one dicūt doctores q omnia in tali additione inclusa/ maiorem
 efficaciam habebūt satisfaciendi p peccatis. qz non solū ex gñe
 opis bona crūt vel ex radice charitatis. s; etiam spālem efficaci
 am habebūt ex sacramēto pñie. seu ex clauib⁹ ecclē p p̄fessorem
 applicantis. **Q**uia vero aliqui n solū tenent vincul seu snijs ex
 cōicationis. s; etiā suspēi et interdicti/ et indigēt dispēatione sup
 irregularitate vna vel pluribus cōtractis. **S**i ep̄s vel legat⁹ ali
 cui p̄fessori dat auctoritatē taluz sup aliq⁹ in casib⁹ in quib⁹ salte
 p̄fatus p̄latus dare pōt omnib⁹ et singul. vel si est in regione ali
 qua vbi ordinis priuilegia ad p̄missa extendunt se/ tunc sub ista
 forma p̄t absolvere. **D**ñs noster ih̄s x̄ps te absoluat. et ego au
 ctoritate qua sūgor absoluo te a vinculo excōicationis/ suspēio
 nis et interdicti. si indiges. et dispēso tecū sup irregularitate vl
 irregularitatibus. quam vel quas cōtraxisti. in nōie pa. x̄c. **S**o
 let autem dñs papa aliqñ quibusdā tantā grāz facere. vt simplr
 ab omnib⁹ censuris et penis iuris et hōis possint absolui. in foro
 saltem p̄scientie. **E**t tūc p̄fessor pōt ista forma vti quam a curia
 romana suscepit. et vsus sum sepe. videlicet **D**e plenitudine p̄tā
 tis sedis apostolice cui⁹ auctoritatē. p p̄nti gero/ absoluo te ab o
 mibus censuris/ ecclāsticis snijs/ vinculis excōicationū/ suspēsi
 onū et interdicti. tam a iure q̄ ab hōie latis. **N**ecnon ab omib⁹
 negligentijs et defectib⁹ commissis in administratione sacōz/ et
 officijs vel actib⁹ tuis. vel nomine tuo factis. supplēdo de solita
 sedis aplice clementia oēs descūs eazdem. **A**boleo etiam oēs
 maculam infamie et inhabilitatis vnde cūq; p̄tracte. dispēsoq;
 tecum sup omni irregularitate/ symonia in ordine/ et bñficio. acti
 ue/ vel passiue/ quacūq; occasione vel causa circa te. in collatione
 ordinū/ et alioz sacōz contractis seu p̄missis/ restituo te et habi
 litōe ad status/ famam/ honores/ executiones officioz ecclāsti
 corum quozcūq; ac ad omēs gradus dignitatū et honozū/ ad

bñificia ecclāstica habita vel habēda/ & tibi de his que habes d
 nouo pūideo/relaxando tibi fruct⁹ quos male pcepisti (si lesa
 sciā) ex eisde & alia que ludo/ex successiōe/ac alias ad te iniuste
 puenerūt/que subiacēt restitutioni vage. in fōr plenitū. in mōie
 p. & f. & f. f. amē. **I**te de locis tuis & rebz sacris oīa inter dca. & ali
 as inhabilitates tollo/ac in dño relaxo pplm ac psonas ad tuam
 curā ptinentes a pmissis cēsuris ecclāsticis/a iure vel hōie latis
 inueteratis/quas null⁹ psequitur absoluo/& inter dca tollo & re
 laxo. **D**ispensatōes/absolutōes/& indulta eisde cōcessa & impē
 sa ratifico/supplendo oēs defcūs si qui interuenerunt in eisdem
Et hec omnia de plenitudine ptātis aplice mibi p pti sup p
 sonam tuā pcesse facio. ac robur habere volo. dispensationibus
 aplicis n̄ obstatibus quibuscūq; in pziuz facientib⁹. item si at qd
 dubitat an p istis spālis exigitur forma absoluēdi necāria. qui
 a sede aplica hñt pūilegiū qd ī articlo mortis dūtaxat sel possunt
 habere plenam remissionē pccōz oīm a pena & a culpa vt alij ex
 primunt. **R**ñr scdm qd a magnis tam in pñlio pstantiens qd basi
 liensi audiui/qd non/sz sufficit qd ea omnia & singla faciant p qui
 bus indulgentia pfata datur. put in bull⁹ vel pūilegijs taliū ex
 pmitur **N**ec putet aliquis qd qñ sel quis in ar⁹ mortis fuit. & vsq;
 est qd postea in alio ar⁹ mortis vtī valeat/nisi papa latiorē aucto
 ritatez daret quā dat qñ ponit qd in ar⁹ mortis dūtaxat sel. & ita
 rñderūt in cōsilio pstantien lrātissimi viri plures de hoc requisiti
Nec miz qd pūilegiuz de indulgentijs tantū dat qtuoz sonat. n̄
 autē extēdi dēt vltra **E**tia videat pñfessor si pñtens est infirm⁹ ī
 articlo mortis/querat ab eo pñfessor si sit implicat⁹ vinclō excōica
 tionis maioris vno vl plurib⁹. si sic/satisfaciat. & p absolvere po
 tente mittat/& hoc si n̄ sit periculū in mora. **S**i autem sit piculuz
 in mora recipiat pñfessor cautionem super pmissis ab infirmo.
 si conualuerit qd faciat emendam/& se cici⁹ quo poterit pponat
 cum leso. & qd heredes pmittant filia si infirmus decesserit. & ab
 solui se pmittat ab hñte auctoritatē sup tali excōicatione **D**e iñ
 absoluat eum in mortis articlo. quia in isto hz auctoritatē sup o
 nes finias. & oīa pccā **N**ec oportet fieri absolutionē nisi vt dēūz
 est in pcedēti. informet at euz vt si conualuerit a suo iudice cici⁹

us quo possit permittat se absolui ab excoicatione/alias de no-
 no incideret in eandē. **S**ilr de pccis reseruatis/ad supioris auc-
 toritatē se trāsserat cū potuerit. **S**i vō restituere bēat de vsura
 p̄ctu malo/debitis/vel alijs q̄buscūq. pponat illud facere. l' coo-
 per q̄tuz pōt vt hereds illud faciant q̄ ip̄e moritur⁹ nequit fa-
 cere **S**ic etiam de votis realib⁹. vt si vouit dare x. florenos in a-
 liqua ecclā/distan vel p̄p̄inqua/tnnc ip̄e vel heredes dare tenē-
 tur x. florenos illuc **I**tem si moritur⁹ vouit ire ad aliquem sc̄m cū
 x. personis pducendis/heredes x. personas mittāt/q̄ reale vo-
 tum tangere videb̄ ille caus vt dīr pe. de. pa. **S**ecus est de p̄soā
 lib⁹ votis morituri q̄ de realib⁹/hortet etiam moritur⁹ vt testa-
 mentuz q̄tuz potest sic ordinet. vt eo mortuo executio fiet. ⁊ nō
 lites inter heredes. **I**tem mortuo eo hortet confessor hereds/
 vel filiu aut amicos mortui. vt executio fiat debitoz p̄fatorz
Item si moritur⁹ debitis obligat. vel votis pficiendis ad scōs
 aliquos vel peregrinationes/ista de consensu ⁊ licentia sp̄ali p̄-
 fessor ordinet scripto mādari. vt expediant post mortem. n̄ dēt
 s̄t confessor morituro iniungere. s̄z immolescere p̄niam. nisi forte a
 liquo modice orōnis. vel gestus deuoti quē possit facere p̄petē-
 rer **A**ddat confessor informando morituz. vt si conualuerit pe-
 nitentiam taxatā met faciat. siue sit pua. siue magna. ⁊ vt eābez
 p̄niam si amicos aliquos habz ⁊ ip̄e moriat⁹ velint illi pficere.
 illam super se recipiendo/in parte saltem. vel in toto. **Q**ui quā-
 to essent deuotiores tanto essent meliores pro satisfactione. ¶
Subiungitur etiam ad absolutionem congrue facien dam. cō-
 signatio crucis super confessum/cū inuocatione trinitatis/ad i-
 nuendū scōm thōm in iiii q̄ ipsa remissio pccōruz sit auctoritati
 ue p̄scām trinitatē ⁊ meritoze p̄ passionem xp̄isti **S**z imposi-
 tio man⁹ super caput confessi nō cōuenit scōz t̄bo. q̄ istud sacra-
 mentū non dat ad aliquā excellentiam gr̄e/sicut illa vbi sit ma-
 nus impositio **C**aveant igitur (scōm doctores **B**erzon ⁊ ali-
 os) confessores. ne apponant illas adiectiones/medante qua
 penitentia/vel contritis/confessis ⁊ oblitis. quia per illa verba
 efficiuntur absolutiones conditionales/vt alibi. p̄lxi⁹ in sūmis
 ⁊ tractatibus conspici potest. q̄ ergo hec p̄fessiois regula viuīs

sanis/ & morituris valde necessaria est. de hac añ omnia dispoat
hō domui sue. qz moriet & non viuet

Cella tricesima quinta

Ricesimā quinta cellā discipul⁹ ingrediens. vi
dit in eius primo latere quēdā infirmū iacentē
in lecto & iubentem quandā plem suam moaf
terio intrudi. **I**n secūdo latere vidit aliū egz
veniam postulātem. iūctis manibus ab speci
alibus astantibus psonis. **I**n tercio latē silem
infirmū cui claudus mutilat⁹ & monocul⁹ astiterūt. quib⁹ idem
infirm⁹ fecit pecuniam dari & finaliter hos pacificari. **I**n iij. la
tere pifozmīter infirmū subnās in lecto & pecunias diuersis dis
tribuentem. **D**iscipul⁹ non modicū perterritus/ didicit a suo
sene qualiter post duas regulas morituris necessarias. alia per
cellam pōcām scata. scz de restitutione vtilissima regula conco
mitatur confessionem. **E**t ex quo restitutio de quatuor reb⁹ fiē
da est/ ideo in primo latere significatur restitutio primi boni scz
vtutum infusaz/ & moralium/ cum ipe infirmus iubet infantem
in monasterio retendi. vt infra latius patebit. **E**x secūdo latere
habetur declaratio secūdi boni/ de quo fienda est restitutio. scz
fame & honoris. & hoc scatur cū scōs infirm⁹ pcat veniam. **T**er
cio restitutio fienda est circa bonū corpale qd signat in 3. latere
peccos/ claudos/ aliosz mutilatos. **Q**uarta restitutio circa boā
tempalia. declaratur in quarto latere. vbi diuersis diuersimod
distribuit infirm⁹ substantias suas tempales

Primū latus **Q**uo ad primū igit norandū qd q
uis quis non possz esse cā sufficiens peccati alteri⁹. nec p pns ei
auferre vtutes & directe & efficaciter. quia volūtas cogit pōt in
qua consistit pccm/ pōt tamen aliquis esse alteri magna occasio
peccati & dāni alterius. s. inducendo/ reuocando/ damificando
Quoz ad pūz scz inducendo alium ad pccm/ puerse suade
do/ consulendo/ picipiendo quod est mortale/ & est occasio pōiti
onis illi⁹/ quia per bec auferūt ei grā & vtutes ab aiā/ hic dam
nificantes/ tenentur scōm. **S**cotum in iij. restituere damnum/
mō suo possibili. s. inducendo euz efficaciter ad pñiam. & ad ac